

Isten vezetése megőrzi/felülírja a családi mintáinkat

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Ámen.

Ezek szekerekben, amazok lovakban bíznak.

Mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevééről emlékezünk meg.

Az ÚR terve örökké megmarad, szívének szándéka nemzedékről nemzedékre.

Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek,
miképpen volt kezdetben, most és mindenkor
és mindörökkön-örökké. Ámen.

Ezek szekerekben, amazok lovakban bíznak.

Mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevééről emlékezünk meg.

Imádkozzunk. Istenünk! Te adtál nekünk apát és anyát azért, hogy a te világra megszülethessünk. Te adtál nekünk családot azért, hogy felnevelkedhessünk. Te adtál nekünk száját azért, hogy megemlékezzen a Te nevedről. Te adtad nekünk egyszülött Fiadat, aki emberként megszületett. Add nekünk a Te kegyelmedet, hogy a mi lelkünkben is megszülethessen Jézus, és vezethessen minket egész életünkben Ő, aki Veled és Szentlélekkel él és uralkodik örökkön-örökké. Ámen.

Kedves Testvéreim! Hallgassátok meg a családi mintákról és Isten vezetéséről szóló csendesnapunkat indító áhítatunk igéjét, ahogyan megírva találjuk Mózes első könyve 27. fejezetének az 5.-től a 17. verseiben a következőképpen (álljunk fel): Rebeka azonban hallgatózott, amikor Izsák a fiával, Ézsauval beszélt. Amint elment Ézsau a mezőre, hogy vadat lőjön, és elhozza, Rebeka ezt mondta fiának, Jákóbnak: Hallottam, hogy apád a bátyáddal, Ézsauval beszélt, és ezt mondta: Hozz nekem vadat, és készíts finom falatokat, hogy egyem, és megáldjalak az ÚR színe előtt, mielőtt meghalok! Most azért, fiam, hallgass a szavamra, amit most megparancsolok neked! Menj el a nyájhoz, és hozz onnan két kecskegidát a javából, hadd készítsek abból apádnak finom falatokat, ahogyan ő szereti! Azután vidd be apádnak, hogy egyék, és téged áldjon meg, mielőtt meghal! De Jákób ezt mondta anyjának, Rebekának: Igen, de Ézsau bátyám szőrös, én pedig simabőrű vagyok. Hátha megtapogat az apám, és akkor azt hiszi, hogy csúfot üzök belőle, és áldás helyett átkot szerzek magamnak. De az anyja ezt mondta neki: Engem sújtson az az átok, fiam! Te csak hallgass a szavamra, eredj, és hozd, amit mondtam! Elment tehát, elhozta a gidákat, és bevitte anyjának. Anyja pedig elkészítette a finom falatokat, ahogyan az apja szerette. Akkor fogta Rebeka nagyobbik fiának, Ézsauinak a legszebb ruháját, amely nála volt otthon, és felöltöztette Jákóbot, a kisebbik fiát – a kecskegidák bőrével pedig beborította a kezét és a sima nyakát. Azután kezébe adta fiának, Jákóbnak a finom falatokat és a kenyeret, amelyet készített. *(Foglaljunk helyet.)*

Kedves Testvéreim! A nevének jelentése szerint is csaló Jákób pompásan kigondolt trükkök egész sorával ellopja a már megvakult apjuk, Izsák áldását az elsőszülött bátyjától, Ézsautól. Ki ne ismerné ezt a bibliai jelenetet? Ki ne botránkozott volna már meg Jákób tettén? Parancsolatok egész sorának (az apa tisztelete, lopás, hamis tanúbizonyság tiltása és a felebarát tulajdonának kívánása) mond ellent mindaz, amit Jákób tett. Ha azonban jobban visszaemlékszünk az előbb hallott szentírási szakaszra, rádöbbenhetünk valamire. Jákób anyja, Rebeka volt az, aki az egész tervet kieszelte. Rebeka volt az, aki egy személyben szakácsként, jelmeztervezőként, dramaturgként és főrendezőként végbevitte a csalást. Jákóbnak csak a parancs végrehajtása jutott, amelyért még az átkot is az anyja vállalta magára.

Az igazsakasunk előtt megtudhattuk, hogy Ézsau, a vadász, apja fia volt, Jákób, a sátorlakó, az ízletes ételeket elkészítő, pedig anyja kedvence lett. Csak a szülői rivalizálás lenne e történet mögött? A gyökerek messzebbre nyúlnak vissza. Ábrahám, Izsák apja Rebekát távoli rokonaitól, Betuél és Lábán házából hozatta, hogy Izsák felesége legyen. Amikor Ábrahám szolgája el akart indulni Rebekával, hogy feleségnek vigye – Lábán és Rebeka anyja trükkök egész sorával akarta maradásra bírni a szolgát. **Családi minta lett volna a csalafintaság?** Szinte bizonyosan így van, hiszen az áldás ellopása után Jákóbnak menekülnie kell az atyai házból. Meg sem áll Lábán házáig, ahol hét év szolgálatért Lábán nem az egyezség szerinti szép lányát, Ráheld, hanem csalással a kevésbé szép lányát, Leát adja Jákóbbhoz. Jákóbnak újabb hét évet kell szolgálnia azért, hogy Ráheld is feleségül kapja. Amikor Jákób és a feleségei hazaindulnak, Ráheld ellopja Lábán házi bálványát, ami a család jólétének a jelképe. Lábán és a házanépe utánuk indul, hogy ezt megtorolják. Jákób (nem tudva azt, hogy a házi bálványt a mindennél jobban szeretett felesége, Ráheld lopta el) halált mond a tolvaj fejére. Ráheld azonban havibajt színlelve maga alá rejti a házibálványt. Mivel a tisztulás ideje alatt nőt érinteni tilos, megmenekül. Csalás csalás hátán, trükk, trükk után. A családi minta még a következő generációban is fennmarad. Jákóbnak a Ráheldtől született József lesz a kedvenc fia – tíz idősebb fiútestvére helyett. A bátyjai Józsefet eladják rabszolgának Egyiptomba, és öccsük nagy botránkozást okozó, kivételesen szép ruháját egy kecske vérével festik meg, hogy apjuk, Jákób azt higgye, Józsefet a vadállatok marcangolták szét.

Jákóbnak, a csalónak a csaló-di mintája már édesanyja, Rebeka családjából elindult, és az anyja családjából érkező feleségénél és fiainál is folytatódott. A családi minták sorozatai itt élnek a közvetlen környezetünkben – akár a saját családukbán – is. A vietnámi háború veteránjai gyermekeinek hasonlóan magas volt a stressz hormon szintje a vérben, mint az apjuknak – noha a gyermekek soha nem voltak háborúban. Akiknek a nagyszülei (*dédszülei*) az ötvenes években nem léptek be a téeszbe, azoktól az Államvédelmi Hatóság begyűjtő emberei könyörtelenül elvittek minden élelmet – amijük csak volt. Addig kellett enni, amíg az ÁVH nem jött. Utána meg hónapokig könyörtelenül éhezni kellett. Nem csoda, ha egy ilyen tapasztalatokat átélt családban (akár generációkon át) mindent *muszáj* megenni – ami csak van. A családom apai ága a pénzt a garasokig beosztó, dolgos, sváb család. A családom anyai ága minden pénzt azonnal elverő színészfamília. Mit gondoltok, mi volt a szüleim élénk hangú beszélgetéseinek a legfőbb témája? Bingo! A pénz. „Ibikém, te nem vagy normális. Ekkora borraivaló! Kétnapi keresetem!” „Gyurka, nem lehetsz ilyen smucig! Tegnap kaptál kéthavi jutalmat. Osszuk meg másokkal!” A családi minták sorozatát egész nap folytathatnám.

Felmenthet-e bennünket egy családi minta az alól, hogy hibáztunk? Elfogadható-e a csalás akkor, ha már az anyám, sőt a nagyanyám is csalt? Nyilván nem. Hallgassuk meg Aranyaszájú Szent János, az egyik legnagyobb hatású egyházatya szavait Jákób csalásáról: „Isten ... [Rebeka által] akart bennünket tanítani az erény és a szépjelleműség nagy erejére. ... Jákób viszont – mivel magamagától is erényes volt – megkaparintja az atyai áldást... Észrevetted, milyen kitűnő az anya terve? Vedd észre Jákób körültekintő magatartását is! Felelete mennyire elárulja jólelkű voltát... Isten nem akarja, hogy lusták és tunyák legyünk, tehát nekünk is hozzá kell, hogy járuljunk valamivel a tettehez...” És így tovább... Megbolondult ez a János, és hülyeségeket beszél az arany szájával? Nem. Rebekának Ézsau és Jákób ikrei voltak, akik már a méhében is tusakodtak. „Elment [Rebeka] azért, hogy megkérdezze az URat. Az ÚR pedig ezt mondta neki: Két nép van méhedben, két nemzet válik ki belsődből: az egyik nemzet erősebb lesz a másiknál, de a nagyobbik szolgál a kisebbnek.” (1Móz 25, 22-23)

Rebeka tehát nem saját maga miatt, hanem Isten rendelése, Isten vezetése miatt folyamodott ahhoz a sok cselhez, amellyel a kisebb fiát, Jákóbot úrrá tette a nagyobb, Ézsau felett. A Rómaiakhoz írt levél így foglalja össze mindezt: „Amikor ugyanis még meg sem születtek gyermekei, és nem tettek semmi jót vagy rosszat, de hogy Istennek az ő kiválasztáson alapuló elhatározása érvényesüljön, nem a cselekedetek alapján, hanem az elhívó akarata szerint, már akkor megmondattott Rebekának, hogy „a nagyobbik fog szolgálni a kisebbiknek” (Róm 9,11-12).

Rebeka és Jákób története megmutatta tehát, hogy Isten vezetése még a rossz családi mintát is jóra tudja használni – és ezért őrizteti meg velünk. A cél vajon szentesíti az eszközt? Elsőként: nem mindegy, hogy kié a cél. A mi célunk, vagy Istené? Az sem mindegy, hogy milyen gyakran érezzük úgy, hogy a Szentlélek törvénytelen ségek elkövetésével vezet minket az Ő útján. Egyszer (*kétszer*) előfordulhat ilyen az életünkben. De ha *sorozatban* jönnek ezek a helyzetek, akkor már gondolkodjunk el azon, hogy vajon nem az ördög hamis fényét hisszük-e a Szentlélek vezetésének?

Hogyan lehet eldönteni, hogy egy családi mintát meg kell-e változtatnunk, vagy éppen hogy meg kell őriznünk? Legyen az első iránytűnk a szeretet. Ha az irgalom és a szeretet cselekedeteit végezzük, akkor alapvetően jó úton járunk – akár megőriznek ezek egy családi mintánkat, akár a felülírására sarkallnak bennünket. Független a minták megtartása a környezetünktől is. Mennyire bántja az általunk hordozott minta a hozzánk legközelebb állókat? Kérjünk bátorságot elhagyni a mintát, ha kell. Kérjünk látást és figyelmet az olyan cselekvések iránt, amelyek az elhagyni kívánt családi minta helyére léphetnek. Kérjünk segítő társat, segítő társakat és segítő közösséget, amelyek megkönnyítik a változást a számunkra. Végezetül: kérjük el Urunk erejét ahhoz, hogy változtassunk családi mintát, ha változtatni kell – és szilárdan megőrizhessünk családi mintát, ha őrizni kell. Ámen.

Imádkozzunk.

Mennyei Atyánk! Megváltó Krisztusunk!

Kérjük, hogy ölelj át bennünket minden csonka-bonkaságunkkal!

Taníts meg minket a Te útjaidra, hogy járhassunk a Te igazságodban.

Kérjük, adj bátorságot, hogy elhagyhassunk egy családi mintát, ha az bánt minket – vagy másokat.

Kérjük, adj bölcsességet és erőt, hogy változtassunk a családi mintán – ha változtatni kell, és szilárdan őrizhessük a családi mintát – ha őrizni kell.

Kérjük adj segítő társat, segítő társakat, segítő közösséget a változáshoz is – és a megőrzéshez is.

Ezek szekerekben, amazok lovakban bíznak.

Mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevére emlékezünk meg.
Ámen.

Kedves Testvéreim! Végezetül felállva fogadjátok az áldást.

Az Úr Jézus Krisztus kegyelme,

az Atyaisten szeretete

és a Szentlélek közössége legyen velünk!

Ámen.